

2. Cywilizacja przemysłowa w pierwszej połowie XIX w.**ZAKRES PODSTAWOWY**

Imię i nazwisko .....

Klasa ..... Grupa A

1. Wyjaśnij krótko, kim były, co zrobiły lub czym zasłynęły wymienione osoby.

James Watt – .....

Samuel Morse – .....

2. Wyjaśnij pojęcia.

płodozmian – .....

proletariat – .....

3. Podaj definicję rewolucji przemysłowej......
.....**4. Ustal, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz do tabeli litery P lub F.**

W połowie XIX w. blisko 40% mieszkańców Wielkiej Brytanii żyło w miastach.	
Paryska giełda była najważniejszą instytucją w światowym handlu.	
W drugiej połowie XIX w. kołem napędowym gospodarki zjednoczonych Niemiec stał się przemysł chemiczny i elektrotechniczny.	

2. Cywilizacja przemysłowa w pierwszej połowie XIX w.**ZAKRES PODSTAWOWY**

Imię i nazwisko .....

Klasa ..... Grupa B

1. Wyjaśnij krótko, kim były, co zrobiły lub czym zasłynęły wymienione osoby.

Edmund Cartwright – .....

Robert Fulton – .....

2. Wyjaśnij pojęcia.

burżuazja – .....

urbanizacja – .....

3. Podaj definicję rewolucji agrarnej......
.....**4. Ustal, czy poniższe zdania są prawdziwe czy fałszywe. Wpisz do tabeli litery P lub F.**

W połowie XIX w. tylko 15% mieszkańców Niemiec żyło w miastach.	
Za ojca kolei parowej uznaje się brytyjskiego inżyniera George'a Stephensona.	
Pierwszą linię telegraficzną uruchomiono w USA w 1837 r.	

2. Cywilizacja przemysłowa w pierwszej połowie XIX w.
Zakres podstawowy. Model odpowiedzi

Nr zadania	Grupa A	Grupa B	Punktacja
1.	James Watt – szkocki wynalazca maszyny parowej (1769 r.) Samuel Morse – amerykański wynalazca telegrafu elektrycznego (1837 r.)	Edmund Cartwright – brytyjski wynalazca mechanicznego krosna (1785 r.) Robert Fulton – amerykański konstruktor, jako pierwszy zastosował silnik parowy do napędu statku, którego rejs odbył się w 1807 r. na rzece Hudson	2 pkt
2.	plodozmian – system uprawy, którym zastąpiono trójpółówkę; był bardziej wydajny, bo wykorzystywano w nim cały areal pól uprawnych; dzielono je na cztery części i każdą z nich obsiewano innym rodzajem roślin proletariat – zróżnicowana, niższa klasa społeczna składająca się z robotników pracujących w fabrykach; najlepiej sytuowani w obrębie tej klasy byli wykwalifikowani robotnicy, w najgorszej sytuacji materialnej znajdowali robotnicy niewykwalifikowani, nisko opłacani oraz bezrobotni, tworzący lumpenproletariat	burżuazja – nowa warstwa znajdująca się na szczycie drabiny społecznej; tworzyli ją właściciele fabryk, linii kolejowych czy żeglugowych, firm ubezpieczeniowych, bankierzy, wielcy kupcy urbanizacja – inaczej umiastowienie, czyli proces powstawania i rozwoju miast	2 pkt
3.	np. rewolucja przemysłowa – proces przemian w przemyśle, zapoczątkowany w XVIII w., polegający na zastąpieniu produkcji ręcznej w manufakturach i warsztatach rzemieślniczych produkcją maszynową (Lub podobna merytorycznie poprawna odpowiedź).	np. rewolucja agrarna – proces przemian w rolnictwie zapoczątkowany pojawieniem się nowych wynalazków i udogodnień w uprawie roślin oraz hodowli zwierząt, zachodzący w XIX w. (Lub podobna merytorycznie poprawna odpowiedź).	1 pkt
4.	P, F, P	P, P, F	3 pkt
RAZEM			8 punktów